

як найвищої муніципальної цінності та визначального чинника змісту та спрямованості їх діяльності.

Список використаних джерел:

1. World Justice Project. Rule of Law Index 2018-2019. URL: https://worldjusticeproject.org/sites/default/files/documents/WJP_RuleofLawIndex_2019_Website_reduced.pdf
2. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97–ВР (зі змінами і доповненнями, внесеними законами України станом на 03.10.2019 № 164-IX). *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. Ст. 170. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
3. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7 червня 2001 року № 2493-III. *Офіційний вісник України*. 2001. № 26. Ст. 1151.
4. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 5 лютого 2015 року № 157-VIII. *Офіційний вісник України*. 2015. № 13. Ст. 91.
5. Про органи самоорганізації населення: Закон України від 11 липня 2001 року № 2625-III. *Офіційний вісник України*. 2001. № 32. Ст. 1449.
6. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. К.: Юрінком, 1996. 80 с.
7. Камінська Н.В., Костицький М.В. Діяльність Конституційного Суду України на сучасному етапі: здобутки, проблеми та перспективи. *Європейські перспективи*. 2019. №3. С. 5-14.
8. Rule of Law Checklist - Adopted by the Venice Commission at its 106th plenary session (Venice, 11-12 March 2016). URL: <https://www.venice.coe.int/webforms/documents>
9. Головатий С.П. Верховенство права: монографія: у 3 кн. Кн. 1: Від ідеї - до доктрини; Кн. 2: Від доктрини - до принципу. Кн. 3: Український досвід. К.: Фенікс, 2006.

ЗАБОРОНА КАТУВАННЯ, НЕЛЮДСЬКОГО ТА ТАКОГО, ЩО ПРИНИЖУЄ ГІДНІСТЬ ПОВОДЖЕННЯ ТА ПОКАРАННЯ У ПРАКТИЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Дмитренко Д.Ю., здобувач ступеня вищої освіти бакалавра Навчально-наукового інституту №2, Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: завідувач кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент **Калиновський Б.В.**

Нині Україна продовжує шлях євроінтеграції та відновлення правових засад демократичної та правової держави. Побудувати правову державу неможливо без належного забезпечення та захисту прав людини. Найціннішим для людини, невід'ємним від людської природи є життя і гідність, адже свобода від катувань та жорстокого поводження є правом абсолютним та не має жодних обмежень [6]. На жаль, історія застосування тортур охоплює чи не всю історію людства та є однією з її найганебніших сторінок. У більшості європейських

країн тортури були офіційно заборонені у другій половині XVIII – першій половині XIX століть, але практика застосування катування та жорстокого й такого, що принижує людську гідність, поводження не зникла і, наразі, продовжує мати місце в сучасному суспільстві.

Україна, на жаль, і сьогодні є однією з країн Європи, що посідає перші місця за кількістю звернень до Європейського суду з прав людини щодо порушення цього права. А низка справ, виграних українськими громадянами у Європейському суді, свідчить про системну практику застосування тортур.

У чинній Конституції України від 28 червня 1996 року, ст.28 категорично забороняє катування, нелюдське чи таке, що принижує гідність поводження чи покарання, імплементуючи таким чином міжнародний стандарт абсолютності даної свободи [1].

Об'єкт дослідження – відносини, які виникають у процесі вивчення та дослідження поняття та змісту поганого/жорстокого поводження у практиці Європейського суду з прав людини, зокрема – катування, нелюдського та такого, що принижує гідність поводження та покарання.

Предмет дослідження – положення міжнародного та національного права, а також доктрина з питань заборони поганого поводження, зокрема – катування, нелюдського та такого, що принижує гідність поводження та покарання.

Мета дослідження – вивчити та проаналізувати практику Європейського суду з прав людини щодо поганого поводження, зокрема – катування, нелюдського та такого, що принижує гідність поводження та покарання.

Завдання, які було поставлено для досягнення мети дослідження: - з'ясувати юридичну природу рішень ЄСПЛ та їх місце у правовій системі України; - виокремити теоретико-правові підходи до визначення жорстокого поводження у міжнародному праві; - визначити роль та місце поняття мінімального рівня жорстокості у практиці Європейського Суду з прав людини; - вивчити та акцентувати увагу на практиці розмежування дій, які визначаються, як катування, як нелюдське та як таке, що принижує гідність поводження та покарання.

Дослідження та вивчення поняття поганого поводження, зокрема у практиці Європейського суду з прав людини, проводили такі **вчені-правники** як М. Гнатовський, І. Громівчук, Л. Дешко, А.Дмитрієв, В. Дрьомін, Т. Дудаш В. Ємельянов, К. Задоя, М. Закурін, К. Катеринчук, О. Климович, М. Козюбра, В. Кононенко, В. Лутковська, Є. Ляхов, О. Онуфрієнко, Л. Тимченко, Ф. Фаткуллін, М. Хавронюк, С. Шевчук О. Широкова-Мурараш, Е. Шишкіна, Н. Шукліна, Г. Юдківська та ін.

Методи наукового дослідження. В основу методології даного дослідження покладено такі загальнонаукові та спеціально-наукові методи: системно-функціональний – для встановлення складу та аналізу взаємозв'язків міжнародних стандартів захисту прав людини, практики ЄСПЛ щодо заборони жорстокого поводження та законодавства України; формально-логічний – для виявлення недоліків у нормативно-правовому забезпеченні захисту прав людини, зокрема щодо заборони жорстокого поводження; теоретико-прогностичний – дозволив проаналізувати практику ЄСПЛ та акцентувати

увагу на підвищенні ефективності заборони жорстокого поводження; аналізу – застосовувався при дослідженні наукових праць з міжнародного права та практики ЄСПЛ закордонних та українських вчених; системний, нормативно-правовий та формально-юридичний методи сприяли аналізу змісту рішень ЄСПЛ.

Висновки. Отже, у результаті проведеного дослідження, можна дійти висновку, що рішення ЄСПЛ становлять беззаперечно суттєве значення у системі джерел права України [8, с.173-179]. Правову природу таких рішень можна охарактеризувати як прецедентні тлумачення або ж правоконкретизаційні актами. Такі види джерел не є характерними для української правової системи, проте, видається, що їх існування ніяким чином не заперечуються і тим паче встановлюється профільним Законом.

Аналіз законодавчих орієнтирів дозволяє стверджувати, що правова база для застосування рішень Суду в Україні є достатньо вагома, проте існують і відповідні проблеми. Однією з основних перепон для застосування національними судами при винесенні рішень по справам є обмежений доступ до перекладів таких рішень, що створює перешкоди для їх застосування [7].

Стосовно заборони жорстокого поводження, слід підсумувати, що нині сформувався три-рівневий підхід – універсальна [4], регіональна (європейська) [6] та національна [1] заборона такого поводження. Практика ЄСПЛ є вкрай не обхідною для тлумачення змісту конвенційних норм, які зазвичай є загальними та потребують ситуативної конкретизації.

Принципово важливим критерієм, який визначає чи порушено ст. 3 ЄКПЛ, що сформувався у практиці Суду є «мінімальний рівень жорстокості», який має відносний характер і застосовний до кожної справи окремо.

Дійсно, хочеться зазначити, що використання практики ЄСПЛ є саме тим кроком, який дозволить судовим органам вивести рівень правосуддя на якісно новий рівень. Адже беззаперечним є те, що Суд є одним із основних «джерел» висловлення саме того «духу» закону, якого іноді так не вистачає українській правовій системі. Видається, що українська система правосуддя ще протягом довгого часу не буде сприймати в повному обсязі значення рішень ЄСПЛ у здійсненні правосуддя [9]. Проте вже зараз можна оцінити певні зрушення з цього питання. І акцентування уваги наукової спільноти на зазначену проблему свідчить про те, що концепція повноцінної імплементації рішень Суду до системи джерел права України поступово набирає оберти.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>

2. Законі України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23.02.2006 р. // URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>

3. Статут Організації Об'єднаних Націй та Статут Міжнародного суду ООН від 26 червня 1946 року // URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>

4. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року // URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>

5. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання від 10.12.1984 р. // URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>

6. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод від 04.11.1950 р. // URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>

7. Гончарук М., Литвинець Л. Застосування рішень Європейського суду з прав людини в судовій практиці: проблеми інтерпретації // URL: <http://pravotoday.in.ua/ua/press-centre/publications/pub-861/>

8. Дудаш Т. Юридична природа рішень Європейського суду з прав людини (загальнотеоретичний аспект) / Т. Дудаш // Право України. 2010. № 2. С. 173-179. URL: <http://archive.nbuv.gov.ua>

9. Кононенко В. Звичаява природа прецедентного характеру рішень Європейського суду з прав людини. : Анотація до дис. канд. наук: 12.00.11 2009. URL: <http://disser.com.ua/content/354067.html>

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ

Драган Д.М., здобувач ступеня вищої освіти бакалавра 2 курсу Навчально-наукового інституту № 3, Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент **Хальота А.І.**

Конституцію України та Законом України "Про Кабінет Міністрів України" від 27.02.2014 р. із змінами встановлено, що Кабінет Міністрів України (Уряд України) є вищим органом у системі органів виконавчої влади. Кабінет Міністрів України відповідальний перед Президентом України і Верховною Радою України та підконтрольний і підзвітний Верховній Раді України у межах, передбачених статтями 85,87 Конституції України. Кабінет Міністрів України здійснює виконавчу владу безпосередньо та через міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, Раду міністрів Автономної Республіки Крим та місцеві державні адміністрації, спрямовує, координує та контролює діяльність цих органів.

Кабінет Міністрів України – це колегіальний орган державної влади загальної компетенції, що здійснює виконавчою та розпорядчою діяльністю в державі.

Ознаки Кабінету Міністрів України:

1. Вищий орган державної виконавчої влади.
2. Орган державної влади загальної компетенції.
3. Загальнодержавний орган влади.
4. Колегіальний орган державної влади.
5. Орган, що здійснює виконавчою та розпорядчою діяльністю.
6. Він є юридичною особою.